

Vytáhnout zraněného řidiče z auta se musí umět: v roli bezvědomého pohostinsky vystoupil i major Stein

INTEGRACE není LEGRACE

Na stole se rozezvoní telefon, mladík v uniformě natáhne ruku po sluchátku a předpisově se ohlásí. Přepíná přístroj na hlasitý provoz. Aby přítomní slyšeli i druhou stranu: muže, který je tak vyděšený, že jen obtížně dává dohromady srozumitelné sdělení. Přijel prý autem na náměstí, zaparkoval, zašel si koupit svačinu – a když se za pár minut vrátil, našel pod předním kolem cosi velmi podobného vojenskému granátu.

„Můžete mi říci, jak se jmenujete?“ pácí z volajícího dozorců.

Chlapíkovi ve sluchátku se tedy zrovna nezdá, že by příjmení v dané chvíli bylo to nejpodstatnější, má kapánek sklon k hysterii. Ale klidné odpovědi policisty postupně zklidňují i jeho.

Nadiktuje tedy své nacionálie, vysvětlí, že je majitelem autobazaru, že mu někdo nedávno vyhrožoval bombou, ale on tomu nepřičítal důležitost a nikomu tedy nic neohlásil.

„Zůstaňte na místě, ale v bezpečné vzdálenosti od vozu. A nedovolte nikomu, aby se k němu přiblížil! Vysílám okamžitě hlídku, vyráží neprodleně a máme to k vám kousek, bude u vás do pěti minut!“

Hovor končí, následuje druhé dějství. Instruktaž hlídky: dozorců dvěma stejně mladým kolegům předává informace, jež zatím získal, dává jim nutné pokyny...

Další dopolední vyučování, jež společně připravilo oddělení metodiky a integrované výuky s předmětovým oddělením dopravní služby, je v plném běhu. Ano, scénka, jejímiž svědky jsme se právě stali, do něj patří. Startuje další modelovou situací, v níž se

mladí policisté setkávají s reálně možnou událostí: občan oznámil nález nástražného výbušného systému – a na nich teď je zareagovat správně, rychle a beze strachu.

„Ale taky se neukvapovat,“ připomíná jim učitel, „hrdinů jsou plné hřbitovy! Každý to jistě chce dotáhnout na důstojníka, ale jen málokdo in memoriam.“

Legrace musí být, ale situace je vážná. Hlídka, sledovaná zpovzdálí zaujatými diváky, tedy ostatními ze skupiny, vychází před budovu, kde parkuje auto. U něj nervózní a netrpělivý oznamovatel – a pod levou přední pneumatikou zelenavý ruční granát. Vajíčko, jehož plášť zdobí pravidelné výčnělky – což nepochybně znamená, že jde o granát obranný.

„Při výbuchu zabijí na volném prostranství až do šesti set metrů,“ informuje učitel zvesela – a třebaže všichni víme, že jde jen o hezky vyvedenou atrapu, někteří podvědomě o krok couvnou.

Dál se probírá, kterak uzavřít místo, kde byl granát nalezen, jak komunikovat se zvědavci, kteří si pochopitelně takovou událost nenechají ujít – a zejména, jak udržet z dosahu zvědavé cizince, eventuálně lidi handicapované. Umění verbální i neverbální komunikace musí policista ovládat stejně dobře jako předpisy a spoustu dalších dovedností.

Další v pořadí by byla evakuace okolních budov a přivolání pyrotechnické služby.

Leden, jako když vymaluje! Dvanáct nad nulou, modré nebe a zlaté slunce – sice jen nízko, ale když má člověk za zády zeď, docela hřejivě. Což je báječná pozornost svatého Petra, šest vyučovacích hodin strávených na mraze by bylo horších. Dnešní dopolední integrovaná výuka je pro tuhle třídu vlastně poslední z řady, za čtyři týdny ji už totiž čekají závěrečné zkoušky.

„Počet žáků ve třídě se v této etapě pohybuje kolem třidvaceti, na výuku modelo-

Příprava figuranta, který bude hrát zraněného, je tentokrát náročnější než jindy

vých situací i některé další hodiny se třídy půlí, v jiných případech dělíme třídy i na třetiny,“ říká major Mgr. Petr Stein, který oddělení metodiky a integrované výuky vede. „Sedm až devět studentů ve skupině, to je ideální počet, aby si procvičované činnosti mohl zkusit opravdu každý.“

Dnešní zaměstnání se vůbec nedělá poprvé, ale každá „repríza“ je jiná. Nastoupili noví učitelé a studenti jsou koneckonců noví pokaždé. Každý čtvrtrok... Premiéru má i výrazné maskování figurantů, kteří budou hrát raněné z autonehody. A dlužno říci, že jejich vzezření působí dost děsivým dojmem.

„To je dobře,“ pochvaluje si major Stein,

I takhle amatérsky vyhlížejí některé nástražné výbušné systémy, jež mohou natropit hodně zla

Umělé dýchání z úst do úst je základ první pomoci při nehodách – a figurína Andula je trpělivý pacient

„všechno, co přispívá k autentičnosti prožitku studentů, je prospěšné!“

Jak řečeno výše, i dnešní třída je rozdělena na dvě poloviny – první se právě potýká s nástražnými výbušnými systémy, druhá v garážích řeší situaci, jež nastává po auto-nehodě.

Policejní hlídka dost často dorazí na místo havárie jako první, anebo i když jsou už tam jiní lidé, právem čekají, že příjezdem policie se věci ujmou profesionálové. A na nich pak tedy je, aby se nedali vyvést z míry, natož vykolejit křikem, krví, pachem benzínu, ba právě naopak: aby na místo vnesli klid a řád.

„Málokdo si uvědomuje, kolik rozličných činností na místě zásahu musí i řadoví policisté provést. Vedeme naše studenty k tomu, aby uměli zvolit správné pořadí těchto činností a vzájemně je sladit. To je o volbě vhodné strategie. Při jednotlivých činnostech pak policista musí dodržovat taktický postup, který je někdy dán předpisem a jindy vyplývá z ověřené zkušenosti. A dále musí policista mít doslova zažité příslušné techniky,“ zaujatě vysvětluje major Stein.

„Nejde nám teď o vlastní vyšetřování nehody, ani o zajišťování stop, to přijde na řadu později,“ vysvětluje nadporučík Vág-

ner. „Jedná se o prvotní úkony a jejich pořadí. Protože je na policistech samých, aby rozhodli, co dřív a co potom! Jestli je napřed nutno vytáhnout z auta zraněného řidiče, nebo dát do patřičné vzdálenosti trojúhelník, splnit ohlašovací povinnost a přivolat pomoc...“

Jestli z auta teče benzin a hrozí výbuchem, pak je nutné vytáhnout neprodleně posádku – a to i v případě, že máte pochybnosti, jestli by zraněné neměli radši napřed obhlédnout záchranáři – jestli třeba nejde o úraz páteře a podobně. Jiná je situace při nehodě na hlavním tahu a jiná někde na zastrčené okresce. V prvním případě je nutné co nejdřív bouračku v dostatečné vzdálenosti vyznačit varovným trojúhelníkem, aby do skrumáže nevletěl někdo další, na cestě někde v polích je to zbytečné a prvotní tedy bude věnovat se zraněným...

Zdravotní výchova bývala a v očích některých studentů policejních škol bývá pořád – aspoň zpočátku – předmětem mírně druhořadým, ale důraz na ni cíleně vzrůstá. Policisté jsou nezřídka první, kdo ke krvavým událostem přicházejí, a na jejich profesionalitě, odvaze a šikovnosti mnohdy závisí životy.

Učitel, který lekci v garáži vede, mladý nadporučík Vágner, si z vlastního rozhodnutí dělal extra zdravotnický kurs – mimo policejního. Jako začátečník ve službě totiž zažil, že s kolegou přijeli na místo, kde auto srazilo

dva mladé lidi a ujelo.

„A zraněná dívka nám zemřela v náručí,“ řekne, „než dorazila záchranka... Nevěděli jsme si s ní rady a já už bych takovou bezmoc nechtěl zažít.“

O životě zraněných lidí rozhodují minuty a někdy i docela triviální zákrok může zahrnat smrt. Kvalifikovaná první pomoc zachraňuje životy, tvrdí odborníci z urgentní medicíny. A jestli je bláhové doufat, že se první pomoc naučí lépe poskytovat veřejnost, pak u policistů jde jednoznačně o příkaz doby.

A tak policejní studenti jeden po druhém zkoušejí vytáhnout zraněného zpoza volantu a shledávají, že bezvládný člověk je mnohem těžší, než by se zdálo – a dozvídají se, že je-li někdo opravdu v bezvědomí, stává se ještě těžším. Člověk při vědomí se třeba jen podvědomě, ale přesto snaží záchránce pomoci. Omdlelý nikoli.

Odvleci raněného tři metry od auta je neuvěřitelná dřina, a v realu by to bylo málo. Jestli hrozí výbuch nádrže, musíte být o hodně dál. A teď položit zraněného na podložku a uložit do stabilizované polohy – na levý bok, nebo na pravý? Není to prý podstatné, záleží jen, jestli má otevřené zlomeniny a kde...

V dalším kole si studenti procvičují

umění jednoduché resuscitace – na plastové panně, jíž se říká Andula.

Masáž srdce, umělé dýchání. Snadná věc? Jenže Andula bliká nespokojeně světlíky jak dopravní semafor a jen zelená značí spokojenost, oranžová i červená hlásí protest. Záchránce dýchá špatně, masíruje moc či málo, anebo na nepravém místě...

Ale za chvíli se ukazují, že věc vlastně není složitá, stačí jen ztratit ostych a zkoušet – a ještě než vypukne přestávka, Andula svítí zeleně. A lekce může skončit úspěchem.

Figuranty, tedy oběti nehod, pachatele i svědky dělají dnes hlavně učitelé. Ve Střední policejní škole v Praze-Hrdlořezech přišli dávno na fakt, že je to mnohem lepší, než když takové role ztělesňují spolužáci – byť třeba z jiných tříd.

„Jednou nastoupil nový učitel, kterého ještě studenti nikdy neviděli, vůbec ho neznali – a tím pádem se pro ně jednalo o docela cizího člověka,“ usmívá se major Stein. „A třebaže šlo o nácvik docela jednoduché situace, vše probíhalo podstatně realističtěji.“

A o realismus při výuce běží hlavně. Třebaže škola zůstává školou – ostatně, jak major Stein žertem říká, při sexuální výchově na civilních školách se přece taky doopravdy nesouloží.

V polovině dopoledne se skupiny prostřídají – ti, co od rána oživovali Andulu a v potu tváře tahali kantory ze škodovky, se jdou zabývat nástražnými výbušnými systémy – a naopak.

„Připravili jsme tři situace,“ vysvětluje major Skalický, „v první přichází oznamovatel osobně na oddělení, je to dělník z továrny a pod svým autem najde skutečnou amatérsky sestrojenou bombu. Podruhé jde o telefonát majitele autobazaru, kterému někdo položil pod vůz granát. A do třetice se na policisty obrátí úspěšný podnikatel, který se soudí s bývalými zaměstnanci – a jemuž někdo pohrozil, že má pod autem nálož. Jak se ukáže, jde jen o krabici od bot – jenže podcenit se nesmí nic!“

Výuka ovšem začíná na učebně, dělá se didaktický test a hodnotí domácí cvičení. Na minulé lekci totiž studentům přehráli šest autentických anonymních telefonátů a oni měli za úkol napsat o nich záznam a ten je třeba vyhodnotit. Nahrávka hovorů je reálná, reálný je i Závazný pokyn Policejního prezidenta č. 53 z roku 2003, který musí každý znát a z nějž musí při řešení úkolu policisté vycházet.

„Je na nich už znát, že si uvědomují blízkost závěrečných zkoušek,“ pochvaluje si studenty major, „nikdo se nezkouší sebe-méně zažívat, každý si všechno chce zkusit na vlastní kůži. Ví, že to může potřebovat!“

Nová Základní odborná příprava je ve středních policejních školách realitou už půldruhého roku, to znamená, že dnes tam studuje už šestý běh posluchačů „ponovu“. A kantory se nechávají slyšet, že na absolventech je už znát její pozitivní vliv. Že výkony u zkoušek se valem lepší.

Ale slovo zkoušky v ono lednové poledne jako by bylo tabu. Ještě jsou přece daleko – anebo už ne?

Jan J. VANĚK
Foto Jiří NOVÁK